

Sygnatura akt III U 1058/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 21 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Elżbieta Majewska**

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Alina Darul

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 08 grudnia 2016 r. w Koninie

sprawy **C. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział (...)**

o wysokość emerytury

na skutek odwołania C. K.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 31.12.2012r. znak: (...)

Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy prawo do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem wynagrodzenia z 20 lat z całego okresu ubezpieczenia z uwzględnieniem zarobków zastępczych, tj. z lat 1964, 1966-1981, 1985-1987 ustalając wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z tych lat na 113,60 %.

SSO Elżbieta Majewska

Sygn. akt III U 1058 / 15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 grudnia 2012 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. odmówił C. K. ponownego przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że decyzją z dnia 09.12.2009 r. dokonał przeliczenia podstawy wymiaru emerytury natomiast w dniu 09.12.2012 r. ubezpieczony złożył ponowny wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru jednak do wniosku nie dołączył nowych dowodów ani nie ujawnił nowych okoliczności, które miałyby wpływ na wysokość świadczenia.

Z powyższą decyzją nie zgodził się C. K. wnosząc odwołanie. Odwołujący domagał się zmiany decyzji i przeliczenia podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem zarobków osiągniętych w latach 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1972, 1973, 1974, 1975. W odwołaniu wskazał, że w okresie zatrudnienia w (...) został oddelegowany do pracy w (...) od 02.05.1963 r. do 15.11.1964 r. i za ten okres organ rentowy przyjął mu wynagrodzenia minimalne. Ponadto w zaświadczeniu Rp-7 wystawionym przez Kopalnię nie uwzględniono wszystkich jego zarobków bowiem wskazano tylko kwoty wynagrodzenia według stawki zaszeregowania. Ponadto ubezpieczony pracował za granicą w okresie od 29.07.1971 r. do 09.01.1973 r. (...) i od 18.01.1973 r. do 18.05.1976 r. (...) i za ten okres powinny być przyjęte

zarobki zastępcze innego pracownika zatrudnionego w kraju. Odwołujący domagał się uwzględnienia zarobków innych pracowników, których listę dołączył do odwołania.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wskazując, że odwołujący ponownie złożył wniosek o przeliczenie świadczenia jednak nie przedstawił żadnych nowych dowodów ani okoliczności mogących mieć wpływ na wysokość świadczenia i stąd brak było podstaw prawnych do wznowienia postępowania zakończonego prawomocną decyzją z dnia 9.12.2009 r.

Wyrokiem z dnia 07 października 2014 r. sygn. akt III U 177/13 Sąd Okręgowy w Koninie – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję z dnia 31 grudnia 2012 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy C. K. prawo do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury według wskaźnika wysokości podstawy wymiaru w wysokości 86,67 %, a w pozostałym zakresie oddalił odwołanie.

Apelację od tego wyroku wniósł C. K. domagając się ponownego ustalenia podstawy wymiaru z uwzględnieniem zarobków zastępczych pracowników (...) z listy, którą przedstawił oraz z uwzględnieniem zarobków J. F. (1) zatrudnionego w (...) na stanowisku monter za lata 1973 - 1976. Sąd Apelacyjny w Poznaniu, po rozpoznaniu apelacji C. K., wyrokiem z dnia 17 września 2015 r. sygn. akt III AUa 2059/14 uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Koninie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej. Sąd Apelacyjny stwierdził, że Sąd I instancji w ogóle nie poczynił ustaleń w zakresie wynagrodzeń zastępczych za okresy pracy ubezpieczonego za granicą na budowach eksportowych, a w szczególności nie dokonał ustaleń w zakresie wynagrodzeń przysługujących innym pracownikom zatrudnionym na stanowisku ślusarzy, którzy zostali wskazani przez wnioskodawcę. Sąd Apelacyjny podkreślił, że pomiędzy wnioskodawcą a pracownikami, w oparciu o wynagrodzenia których ustalone zostaje wynagrodzenie zastępcze mogą zachodzić pewne drobne różnice, przy czym jeśli byłyby to różnice stażowe to Sąd może je uwzględnić przy ustalaniu wynagrodzenia zastępczego. Różnice te nie wykluczają natomiast możliwości ustalenia wynagrodzenia zastępczego. Sąd II instancji wskazał także, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy winien w pierwszej kolejności ustalić czy wskazani przez apelującego pracownicy (...) K. byli zatrudnieni w kraju w takim samym lub podobnym charakterze jak odwołujący. W razie stwierdzenia, że tak było Sąd powinien ustalić wysokość wynagrodzenia tych osób oraz dokonać w oparciu o nie ustalenia wynagrodzenia zastępczego wnioskodawcy w odpowiednich okresach. Następnie w oparciu o ustalone wynagrodzenie zastępcze Sąd Okręgowy winien dokonać ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury i ewentualnego przeliczenia tej podstawy.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje :

C. K., ur. (...), był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 12.11.2001 r. Do ustalenia podstawy wymiaru renty przyjęto wówczas przeciętną podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 60,72 %.

Ubezpieczony do wniosku o rentę dołączył wówczas dokumenty potwierdzające okresy zatrudnienia, z których wynikało, że był zatrudniony :

- od **16.08.1962 r.** do **24.07.1971 r.** w (...) na stanowisku ślusarz, w tym czasie od 02.05.1963 r. do 15.11.1964 r. praca na terenie (...), okres odbywania służby wojskowej od 25.10.1965 r. do 25.02.1966 r., a od 26.02.1966 r. do 15.03.1966 r. ustawowa przerwa po wojsku,
- od **29.07.1971 r.** do **09.01.1973 r.** w Biurze Dostaw Kompletnych (...) na terenie (...) na stanowisku ślusarz,
- od **18.01.1973 r.** do **18.05.1976 r.** w (...) na stanowisku monter,
- od **02.08.1976 r.** do **12.06.1982 r.** (...) w (...) na stanowisku monter,

- od dnia **02.07.1982 r.** do dnia nabycia prawa do renty prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie transportu.

Ponadto wnioskodawca dołączył także zaświadczenie Rp-7 z dnia 19.03.2001 r. wystawione przez (...), w którym wskazano wynagrodzenie uzyskane w latach 1980, 1981 i 1982.

Do ustalenia podstawy wymiaru renty organ rentowy przyjął udokumentowane wynagrodzenia wnioskodawcy z lat 1980 – 1982 oraz podstawę wymiaru składek, od której ubezpieczony opłacał składki w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w latach od 1984 r. do 2000.

W dniu 28.10.2005 r. C. K. złożył w organie rentowym wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Do wniosku dołączył dokumenty dotyczące pracy w gospodarstwie rolnym rodziców.

Decyzją z dnia 14 listopada 2005 r. pozwany przyznał ubezpieczonemu emeryturę od dnia 11.12.2005 r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto podstawę wymiaru składek z 20 lat przyjętych z całego okresu ubezpieczenia tj. z lat 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999 i 2000, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalono w wysokości 60,42%. Do obliczenia podstawy wymiaru świadczenia zastosowano kwotę bazową obowiązującą w dniu nabycia prawa do emerytury.

W dniu 28.10.2009 r. C. K. złożył w organie rentowym wniosek o przeliczenie emerytury. Do wniosku dołączył zaświadczenie Rp-7 z dnia 12.03.2009 r. wystawione przez (...) wskazujące wysokość zarobków wnioskodawcy z lat 1962 – 1971, ustalonych na podstawie akt osobowych pracownika, a także kserokopie kartotek wynagrodzeń z lat 1976 – 1982 potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez archiwum przechowujące dokumenty. Ponadto wnioskodawca dołączył także dokumenty potwierdzające, że od dnia 18.01.1973 r. podjął pracę w (...) na stanowisku monter, na terenie (...). Na podstawie informacji z (...) organ rentowy ustalił ponadto, że wnioskodawca w okresie od 02.05.1963 r. do 15.11.1964 r. był oddelegowany do pracy na terenie (...), nie miał w tym czasie udzielanego urlopu bezpłatnego. Również w okresie zatrudnienia w (...) ubezpieczony był zatrudniony na budowach eksportowych w (...) i (...) nie jest jednak możliwe ustalenie dokładnych okresów, a ponadto zakład nie posiada dokumentacji płacowej sprzed 1980 r. i nie jest możliwe sporządzenie zaświadczenia Rp-7.

Decyzją z dnia 09.12.2009 r. ZUS II Oddział w P. przeliczył C. K. emeryturę z 20 lat z całego okresu ubezpieczenia ustalając wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia w wysokości **83,29 %**. Organ rentowy uwzględnił wówczas wynagrodzenia z następujących lat:

- 1967 w wysokości 18.370 zł (wpisane w Rp-7 wystawionym przez (...)),
- 1968 w wysokości 24.162 zł (wpisane w Rp-7 wystawionym przez (...)),
- 1969 w wysokości 26.415 zł (wpisane w Rp-7 wystawionym przez (...)),
- 1970 w wysokości 26.366 zł (wpisane w Rp-7 wystawionym przez (...)),
- 1971 r. w wysokości 19.254 zł (kwota 14.157 zł wpisana w Rp-7 wystawionym przez (...) oraz kwota 5.097 zł za okres zatrudnienia od 29.07.1971 r. do 31.12.1971 r. w wysokości wynagrodzenia minimalnego),
- 1976 r. w wysokości 34.430 zł (na podstawie kart wynagrodzeń),
- 1977 r. w wysokości 71.941 zł (na podstawie kart wynagrodzeń),
- 1978 r. w wysokości 78.037 zł (na podstawie kart wynagrodzeń),
- 1979 r. w wysokości 72.250 zł (na podstawie kart wynagrodzeń),

- 1980 r. w wysokości 88.626 zł (wpisane w Rp-7 z dnia 19.03.2001 r.)
- 1981 r. w wysokości 97.167 zł (wpisane w Rp-7 z dnia 19.03.2001 r.)
- 1982 r. w wysokości 78.474 zł (57.474 zł wpisane w Rp-7 z dnia 19.03.2001 r., a za okres od 02.07.1982 r. podstawa wymiaru składek)
- 1984 r. w wysokości 125.780 zł (podstawa wymiaru , od której była opłacona składka za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą)
- 1985 r. w wysokości 180.000 zł (podstawa wymiaru , od której była opłacona składka za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą)
- 1986 r. w wysokości 194.400 zł (podstawa wymiaru , od której była opłacona składka za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą)
- 1987 r. w wysokości 252.000 zł (podstawa wymiaru , od której była opłacona składka za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą)
- 1993 r. w wysokości 25.879.200 zł (podstawa wymiaru , od której była opłacona składka za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą)
- 1996 r. w wysokości 5967,52 zł (podstawa wymiaru , od której była opłacona składka za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą)
- 1997 r. w wysokości 7181,68 zł (podstawa wymiaru , od której była opłacona składka za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą)
- 1998 r. w wysokości 8253,09 zł (podstawa wymiaru , od której była opłacona składka za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą).

Wraz z decyzją przeliczającą emeryturę organ rentowy przesłał odwołującemu pismo z dnia 15.12.2009 r., w którym wyjaśnił, że za okres pracy od 02.05.1963 r. do 15.11.1964 r. , od 29.07.1971 r. do 09.01.1973 r. i od 18.01.1973 r. do 18.05.1976 r. przyjęte zostało wynagrodzenie minimalne bowiem brak jest udokumentowanych zarobków zastępczych innego pracownika zatrudnionego w kraju na tym samym lub podobnym stanowisku. Decyzja z dnia 09.12.2009 r. jest prawomocna i nie była kwestionowana przez ubezpieczonego.

W dniu 10 grudnia 2012 r. C. K. złożył w organie rentowym wniosek o ponowne przeliczenie emerytury. Wnioskodawca podniósł, iż (...) uchyła się od wystawienia zaświadczenia o zarobkach za okres pracy w (...) od 02.05.1963 r. do 15.11.1964 r. a także za okres oddelegowania do (...) od 29.07.1971 r. do 09.01.1973 r. , a za ten okres organ rentowy przyjął wynagrodzenia minimalne zamiast wynagrodzenia zastępcze. Także w okresie zatrudnienia w (...) powinno być przyjęte wynagrodzenie „złotowe” wpisane w dołączonych dokumentach. Do wniosku odwołujący dołączył pismo z dnia 06.09.2010 r. z (...) informujące, że brak jest podstaw do wystawienia nowego zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 za lata 1962 – 1971, a wystawione zaświadczenie jest prawidłowe, umowę o pracę z dnia 11.05.1975 r. oraz pismo z firmy (...) z dnia 27.01.1971 r. Po rozpoznaniu powyższego wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

W przedmiotowej sprawie nie budzi wątpliwości, że ubezpieczony domagał się przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia kwestionując m.in. przyjęte przez organ rentowy wynagrodzenia m.in. za okres pracy w (...). Ubezpieczony był zatrudniony w tym zakładzie w okresie od dnia **16.08.1962 r.** i pracował na stanowisku ślusarza z wynagrodzeniem zasadniczym ustalonym według stawki dniówkowej w wysokości 24 zł. Według ewidencji czasu pracy odwołujący w okresie od dnia 16.08.1962 r. do 31.12.1962 r. przepracował 104 dni, ponadto pracował w godzinach nadliczbowych 50% - 16 godzin, 100% - 20 godzin. Wynagrodzenie według nominalnego czasu pracy wyniosło więc

2.496 zł (104 x 24 zł) plus wynagrodzenie za godziny nadliczbowe w wysokości 192 zł (16 x 4,50 zł + 20 x 6 zł). Razem wynagrodzenie zasadnicze wnioskodawcy wyniosło w roku **1962 - 2.688 zł**. W okresie od dnia 01.01.1963 r. do 30.04.1963 r. stawka wynagrodzenia zasadniczego wnioskodawcy pozostała na takim samym poziomie tj. 24 zł za dniówkę. W tym okresie odwołujący przepracował 92 dni w nominalnym czasie pracy oraz 8 godzin w godzinach nadliczbowych 50%. Wynagrodzenie według nominalnego czasu pracy wyniosło więc 2.208 zł (92 x 24 zł) plus wynagrodzenie za godziny nadliczbowe 36 zł (8 x 4,50 zł). Łącznie w okresie do 30.04.1963 r. wynagrodzenie to wyniosło **2.244 zł**.

Następnie w okresie od dnia 02.05.1963 r. do 15.11.1964 r. ubezpieczony pracował za granicą w (...), gdzie został oddelegowany przez pracodawcę. Za ten okres, zgodnie z treścią § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 01.04.1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent, można uwzględnić jedynie tzw. zarobki zastępcze, o czym jednak będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

Po powrocie z delegacji od dnia 16.11.1964 r. C. K. został ponownie zatrudniony w (...) na stanowisku ślusarza, a jego wynagrodzenie zostało określone stawką dniówkową w wysokości 38 zł, od dnia 15.12.1964 r. stawkę podwyższono do kwoty 44 zł. W okresie od dnia 16.11.1963 r. do dnia 14.12.1964 r. odwołujący przepracował 25 dniówek, a od 15.12.1964 r. do 31.12.1964 r. 13 dniówek. Łącznie wynagrodzenie zasadnicze odwołującego w okresie od 16.11.1964 r. do 31.12.1964 r. wyniosło więc **1.522 zł** (25 x 38 zł plus 13 x 44 zł).

W okresie od 01.01.1965 r. do 30.04.1965 r. stawka dniówkowa wnioskodawcy wyniosła 44 zł, natomiast od dnia 01.05.1965 r. została podwyższona do kwoty 50 zł. Zgodnie z ewidencją czasu pracy w okresie do dnia 30.04.1965 r. odwołujący przepracował 95 dni w nominalnym czasie pracy oraz w godzinach nadliczbowych 32 godziny 50% i 120 godzin 100%. Wynagrodzenie w tym czasie wyniosło: w nominalnym czasie pracy 4180 zł (95 x 44 zł) oraz w godzinach nadliczbowych 264 zł (32 x 8,25 zł) oraz 1320 zł (120 x 11 zł). Natomiast w okresie od dnia 01.05.1965 r. do dnia 24.10.1965 r. odwołujący przepracował w nominalnym czasie pracy 140 dni oraz w godzinach nadliczbowych 50% - 38 godzin, 100% 120 godzin. Przy stawce za dniówkę 50 zł wynagrodzenie za godzinę nadliczbową 50% wynosi po zaokrągleniu 9,38 zł, a za 100% 12,50 zł. Tak więc wynagrodzenie za pracę w nominalnym czasie pracy wyniosło w okresie od dnia 01.05.1965 r. do 25.10.1965 r. 7000 zł (140 x 50 zł), a za pracę w godzinach nadliczbowych 50% - 304 zł (38 x 9,38 zł), 100% 1.500 zł (120 x 12,50 zł). Łącznie więc za cały rok 1965 wynagrodzenie wnioskodawcy wyniosło **14.568 zł** (4180 + 264 + 1320 + 7000 + 304 + 1500).

W okresie od dnia 25.10.1965 r. do 25.02.1966 r. C. K. odbywał zasadniczą służbę wojskową, a następnie od 26.02.1966 r. do 15.03.1966 r. korzystał z ustawowej przerwy po wojsku. Pracę w (...) podjął od dnia 16.03.1966 r. Został zatrudniony w dalszym ciągu na stanowisku ślusarza, a jego wynagrodzenie było określone stawką dniówkową w wysokości 50 zł. Od dnia 01.08.1966 r. stawka ta została podwyższona do kwoty 65,50 zł.

W okresie od 16.03.1966 r. do 31.07.1966 r. odwołujący przepracował 114 dniówek oraz pracował w nadgodzinach: 2 godziny 50% i 12 godzin 100%. Natomiast od 01.08.1966 r. do 31.12.1966 r. przepracował 164 dniówki. Wynagrodzenie zasadnicze wnioskodawcy wyniosło wówczas 16.442 zł (114 x 50 zł oraz 164 x 65,50 zł), a wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych 168,76 zł (2 x 9,38 zł plus 12 x 12,50 zł). Łącznie więc wysokość wynagrodzenia za rok **1966** wyniosła **16.610,76 zł**.

W roku **1967** wynagrodzenie wnioskodawcy było określone stawką dniówkową w wysokości 65,50 zł. W tym czasie odwołujący przepracował 292 dni, oraz pracował w godzinach nadliczbowych 50% - 2 godziny, 100% 12 godzin. Wynagrodzenie według nominalnego czasu pracy wyniosło 18.209 zł (292 x 65,50 zł) oraz za pracę w godzinach nadliczbowych 221 zł (2 x 12,28 zł plus 12 x 16,37 zł). Razem wynagrodzenie to wyniosło **18.430 zł**.

W roku **1968** stawka dniówkowa w wysokości 65,50 zł obowiązywała do dnia 30.04.1968 r., z dniem 01.05.1968 r. została podwyższona do kwoty 82 zł za dzień. Do dnia 30.04.1968 r. odwołujący przepracował w nominalnym czasie pracy 103 dniówki (103 x 65,50 zł), a w nadgodzinach: 20 godzin płatnych 50% i 38 godzin płatnych 100%. W okresie od 01.05.1968 r. odwołujący przepracował 198 dni oraz 46 godzin nadliczbowych płatnych 50% i 24 godziny płatne 100%. Przy uwzględnieniu przepracowanych dni wynagrodzenie wnioskodawcy wyniosło: według nominalnego czasu

pracy 22.982 zł (103 x 65,50 zł plus 198 x 82 zł) , z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych 2.067,14 zł (20x12,28 zł plus 38 x 16,37 zł plus 46 x 15,38 zł plus 24 x 20,50 zł). Ponadto odwołującemu przysługiwał w tym czasie dodatek 100 % za pracę w godzinach świątecznych : 36 godz. x 8,19 zł i 132 godz. x 10,25 zł. Łącznie więc wynagrodzenie w roku 1968 wyniosło **26.696,98 zł**.

W roku **1969** stawka dniówkowa wnioskodawcy wyniosła nadal 82 zł za dzień (co daje 10,25 zł na godzinę). W tym roku odwołujący przepracował w nominalnym czasie pracy 278 dni, ponadto pracował w godzinach nadliczbowych : 74 godziny płatne 50% (15,38 zł za godzinę), 12 godzin płatne 100 % (tj. 20,50 zł za godzinę) oraz pracował w dni świąteczne 240 godzin. Wynagrodzenie za nominalny czas pracy wyniosło 22.796 zł (278 x 82 zł) , za pracę w godzinach nadliczbowych 1630,12 zł (74x15,38 zł plus 12 x 20,50 zł) , a dodatek za godziny świąteczne wyniósł 2.460 zł (240 x 10,25 zł). Łącznie więc wynagrodzenie wnioskodawcy za rok **1969** wyniosło **26.886,12 zł**.

W roku **1970** wynagrodzenie odwołującego nadal było określone stawką dniówkową w wysokości 82 zł. W tym roku według kart pracy ubezpieczony przepracował 294 dni , ponadto pracował w godzinach nadliczbowych : 72 godziny 50 % oraz 176 godzin świątecznych. Wynagrodzenie według nominalnego czasu pracy wyniosło 24.108 zł (294 x 82 zł), za pracę w godzinach nadliczbowych 1107,36 zł (72 x 15,38 zł) oraz dodatek za godziny świąteczne

W wysokości 1804 zł (176 x 10,25 zł). Łącznie wynagrodzenie w roku **1970** wyniosło **27.019,36 zł**.

W roku **1971** odwołujący był zatrudniony w (...) do dnia 24 lipca 1971 r. Stawka zaszerogowania wnioskodawcy wynosiła tak jak w poprzednich okresach 82 zł za dzień. Odwołujący w tym czasie przepracował 162 dni w nominalnym czasie pracy oraz 34 godziny nadliczbowe płatne 50%, ponadto pracował w godzinach świątecznych - 84 godziny. Wynagrodzenie wg nominalnego czasu pracy wyniosło 13.284 zł (162 x 82 zł), za godziny nadliczbowe 522,92 zł (34 x 15,38 zł) oraz dodatek za godziny świąteczne 861 zł (84 x 10,25 zł). Łącznie więc do dnia 24.07.1971 r. wynagrodzenie wnioskodawcy wyniosło **14.667,92 zł**.

Powyższe wyliczenia Sąd ustalił na podstawie opinii biegłego z dziedziny rachunkowości G. J.. Biegły wydając opinię uwzględniał stawkę osobistego zaszerogowania udokumentowaną w aktach osobowych oraz ewidencję czasu pracy. Obliczył wynagrodzenie z uwzględnieniem także należności z tytułu pracy odwołującego w nadgodzinach oraz w godzinach świątecznych. Swoje wyliczenia biegły w sposób jasny i precyzyjny przedstawił w opinii i zdaniem Sądu brak jest podstaw do kwestionowania powyższych wyliczeń. Wprawdzie nie można wykluczyć, że na wynagrodzenie wypłacane odwołującemu składały się także inne składniki takie jak premia, inne dodatki jednak brak jest dokumentów, które pozwoliłyby ustalić jakie inne składniki przysługiwały wnioskodawcy oraz w jakiej wysokości.

Sąd pragnie także podkreślić , że wysokość wynagrodzenia odwołującego została udokumentowana zaświadczeniem Rp-7 wystawionym przez pracodawcę w dniu 19.03.2001 r. jednakże zaświadczenie to zostało wystawione na podstawie dokumentów z akt osobowych pracownika bowiem nie zachowała się dokumentacja płacowa z tego okresu. Kwoty wskazane w przedmiotowym zaświadczeniu są jednak niższe niż wysokość wynagrodzenia wyliczona w opinii biegłego, a ponieważ brak jest wskazania sposobu dokonanych wyliczeń trudno jest ustalić jakie są przyczyny tych rozbieżności. W ocenie Sądu bardziej wiarygodne i zasługujące na uwzględnienie są wyliczenia zawarte w opinii biegłego dotyczące okresu pracy wnioskodawcy w kraju w czasie zatrudnienia w (...).

Poza sporem jest, że w czasie zatrudnienia w (...) C. K. był oddelegowany do pracy za granicą i w okresie od 02.05.1963 r. do 15.11.1964 r. wykonywał pracę na terenie (...). Również w okresie od 29.07.1971 r. do 09.01.1973 r. odwołujący był oddelegowany z (...) do pracy na terenie (...) przez (...) W przypadku obu tych okresów pracy za granicą bezpośrednio przed oddelegowaniem C. K. pracował w (...) na stanowisku ślusarza na odkrywce. Wnioskodawca domagał się przyjęcia za te okresy pracy za granicą wynagrodzeń innych pracowników (...) pracujących w kraju na stanowisku ślusarza na odkrywce. Ubezpieczony dołączył do odwołania listę 43 takich osób, które odeszły na emeryturę w latach 1965 -1979. Z uwagi na brak wystarczających danych osobowych uzyskanie akt osobowych tych osób z (...) jak i z archiwum akt Zakładu Ubezpieczeń Społecznych było znacznie utrudnione, ostatecznie udało się odszukać w archiwum tylko część akt rentowych dot. m.in. E. R. (1), C. S., D. G., L. J., J. W., B. K., W. T., E. R. (2), M. T., W. S., K. G., S. S., M. K., S. D., M. M. (1), Z. M. i W. L., a także dodatkowo S. J. i A. K.. Po zapoznaniu się z treścią

dokumentów znajdujących się w aktach rentowych jedynie w części akt znajdowały się dokumenty potwierdzające wysokość wynagrodzenia, jakie w okresie pracy odwołującego za granicą osiągał inny pracownik zatrudniony w kraju. Za rok 1963 brak jest dokumentów płacowych innych pracowników, na podstawie których można by przyjąć zarobki zastępcze. Natomiast za rok 1964, możliwe jest przyjęcie jako zarobków zastępczych wynagrodzeń uzyskanych przez M. M. (1). Jak wynika z zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawionego dla M. M. (1) w tym czasie był on zatrudniony w (...) na stanowisku ślusarz i w okresie od 01.01.1964 r. do 31.10.1964 r. jego wynagrodzenie wyniosło 24.569,33 zł, natomiast za okres od 01.11.1964 r. do 15.11.1964 r. można przyjąć wynagrodzenie proporcjonalne do liczby przepracowanych dni w wysokości 1078,65 zł (2.157,33 : 30 x 15 dni). Tak więc łącznie za okres od 01.01.1964 r. do 15.11.1964 r. możliwe jest uwzględnienie zarobków zastępczych w wysokości **25.647,98 zł**. Do tego wynagrodzenia należy doliczyć wysokość wynagrodzenia uzyskanego przez ubezpieczonego z tytułu pracy w kraju wyliczoną w opinii biegłego, z uwzględnieniem stawki zaszeregowania i ustalonej liczby przepracowanych dni i godzin tj. kwotę **1522 zł**. Tak więc za cały rok 1964 ustalone dla wnioskodawcy wynagrodzenie wyniesie **27.169,98 zł**.

Kolejny okres pracy ubezpieczonego za granicą, kiedy to został oddelegowany przez (...) obejmuje okres od 29.07.1971 r. do 09.01.1973 r. W okresie poprzedzającym to zatrudnienie ubezpieczony był zatrudniony w (...) jako ślusarz na odkrywce, pracował w pełnym wymiarze czasu pracy. Zasadne więc jest przyjęcie zarobków zastępczych innego pracownika (...) zatrudnionego na stanowisku ślusarza. Wynagrodzenia z tego okresu ma udokumentowane w swoich aktach emerytalnych S. D., zatrudniony na stanowisku ślusarz pod ziemią. Za okres od 29.07.1971 r. do 31.07.1971 r. można ustalić wynagrodzenie proporcjonalnie do liczby przepracowanych dni, przy uwzględnieniu, że wynagrodzenie za miesiąc lipiec tego wynosiło 4.776,98 zł można wyliczyć, że w spornym okresie wynosiło 462,30 zł (4776,98 zł : 31 x 3 dni). W okresie od sierpnia do października 1971 r. pracownik ten osiągał wynagrodzenie wynoszące 15.381,15 zł, a w grudniu 1971 r. wyniosło ono 6295,30 zł. W zaświadczeniu o zarobkach brak natomiast udokumentowanych zarobków za miesiąc listopad 1971 r. W tej sytuacji uzasadnione jest przyjęcie za ten jeden miesiąc wynagrodzenia minimalnego, które w tym czasie wyniosło 1000 zł. Tak więc wynagrodzenie zastępcze za okres pracy wnioskodawcy za granicą od 29.07.1971 r. do 31.12.1971 r. wyniosło **23.138,75 zł**. Do tego wynagrodzenia należy też dodać wysokość wynagrodzenia, jakie odwołujący osiągnął pracując w kraju od 01.01.1971 r. do 24.07.1971 r. wyliczone w opinii biegłego na kwotę **14.667,92 zł**. Łączne więc wynagrodzenie za cały rok 1971 wyniesie **37.806,67 zł**.

Za rok 1972 jako zarobki zastępcze można przyjąć również zarobki S. D., które wyniosły **53.766,85 zł**, w zestawieniu zarobków tego pracownika brak jest jednak wskazanego wynagrodzenia za miesiąc marzec, za ten miesiąc możliwe jest natomiast przyjęcie wynagrodzenia minimalnego w wysokości 1000 zł. Łączne wynagrodzenie za rok 1972 wyniesie więc **54.766,85 zł**.

W roku 1973 odwołujący był zatrudniony w (...) na stanowisku ślusarza do dnia 09.01.1973 r. Za ten okres można przyjąć zarobki zastępcze pracownika S. D., proporcjonalnie do ilości przepracowanych dni – wynagrodzenie za styczeń 4735,14 zł : 31 x 9 dni wyniesie **1374,75 zł**. Jak wynika z akt osobowych wnioskodawcy po powrocie z pracy w (...) (...) przekazało odwołującego do macierzystego zakładu pracy tj. (...) celem ponownego zatrudnienia. Odwołujący jednak nie zgłosił się do pracy w (...), a od dnia 18.01.1973 r. podjął pracę w innym zakładzie pracy – (...) na stanowisku monter. Wynagrodzenie ubezpieczonego określone było stawką godzinową i wynosiło początkowo 9,50 zł na godzinę, a pod koniec zatrudnienia stawka godzinowa wyniosła 15,50 zł. Od dnia zatrudnienia odwołujący wykonywał pracę za granicą w (...) i w (...) na różnych budowach. Za ten okres pracy odwołujący domagał się uwzględnienia zarobków zastępczych innego pracownika J. F. (1), który był w tym czasie zatrudniony w (...), na stanowisku monter. Jak wynika z akt osobowych J. F. (1) w (...) był on zatrudniony od dnia 03.08.1965 r. na stanowisku monter konstrukcji stalowych i w latach 1973 – 1976 wykonywał prace w kraju. W okresie od stycznia do kwietnia 1973 r. stawka osobistego zaszeregowania tego pracownika wynosiła 8,00 zł na godzinę, a od 1.05.1973 r. 10,50 zł na godzinę

(w przypadku wnioskodawcy 9,50 zł na godzinę). Od 1.07.1974 r. stawka zaszeregowania J. F. wzrosła do 12 zł na godzinę, a od 01.03.1976 r. wynosiła 13,50 zł na godzinę (w przypadku odwołującego w świadectwie pracy z dnia 18.05.1976 r. wpisano stawkę 15,50 zł na godzinę). Biorąc pod uwagę tożsamość stanowiska pracy odwołującego i J. F. (1), podobne składniki wynagrodzenia oraz podobny rodzaj pracy wykonywanej przez obu tych pracowników w spornym okresie, w ocenie Sądu uzasadnione jest przyjęcie za okres zatrudnienia odwołującego za granicą od

18.01.1973 r. do 18.05.1976 r. wynagrodzenia zastępczego J. F. (1). Na podstawie nadesłanych z archiwum kserokopii kartotek wynagrodzeń J. F. (1) pozwany obliczył wysokość zarobków zastępczych i tak:

- za rok 1973 w wysokości 40.183 zł,
- za rok 1974 w wysokości 60.212 zł,
- za rok 1975 w wysokości 77.311 zł
- za rok 1976 w wysokości 27.810 zł.

Na podstawie powyższego materiału dowodowego Sąd przyjął, że wysokość wynagrodzenia wnioskodawcy (z uwzględnieniem także zarobków zastępczych) w spornych latach wynosi :

- w roku **1964 - 27.169,98 zł ,**
- w roku **1966 - 16.610,76 zł ,**
- w roku **1967 - 18.430 zł ,**
- w roku **1968 - 26.696 zł ,**
- w roku **1969 - 26.886,12 zł ,**
- w roku **1970 - 27.019,36 zł ,**
- w roku **1971 - 37.295,75 zł ,**
- w roku **1972 - 54.766,85 zł ,**
- w roku **1973 - 41.557,75 zł ,** (40.183 zł + 1374,75 zł)
- w roku **1974 - 60.212 zł ,**
- w roku **1975 - 77.311 zł ,**
- w roku **1976 - 56.743 zł ,** (27.810 zł + 28.933 zł).

Przy uwzględnieniu pozostałych wynagrodzeń udokumentowanych przez odwołującego możliwe jest ustalenie podstawy wymiaru z 20 lat z całego okresu ubezpieczenia , a mianowicie : 1964, od 1966 do 1981, od 1985 do 1987. Wskaźnik roku w poszczególnych tych latach wyniesie :

- w roku 1964 - **124,68%,**
- w roku 1966 - **71,57 %,**
- w roku 1967 - **76,18 %,**
- w roku 1968 - **105,64%,**
- w roku 1969 - **103,06%,**
- w roku 1970 - **100,74%,**
- w roku 1971 - **133,61%,**
- w roku 1972 - **181,90%,**

- w roku 1973 - **123,77%**,
- w roku 1974 - **157,54%**,
- w roku 1975 - **164,65%**,
- w roku 1976 - **110,46%**,
- w roku 1977 - **130,44%**,
- w roku 1978 - **133,07%**,
- w roku 1979 - **113,02%**,
- w roku 1980 - **122,28%**,
- w roku 1981 - **105,31%**,
- w roku 1985 - **74,98%**,
- w roku 1986 - **67,23%**,
- w roku 1987 - **71,96%**.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony w powyższych lat (**WWPW**) wyniesie **113,60 %**.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych odwołującego oraz pracowników (...) E. R. (1), C. S., D. G., L. J., J. W., B. K., W. T., E. R. (2), M. T., W. S., K. G., S. S., M. K., S. D., M. M. (1), S. J. i A. K. , dokumentów znajdujących się w aktach osobowych C. K. z okresu zatrudnienia w (...) oraz (...), dokumentów znajdujących się w aktach osobowych J. F. (1) i kserokopii kart wynagrodzeń tego pracownika, opinii biegłego G. J. (2) w zakresie wyliczenia zarobków wnioskodawcy za okresy pracy w kraju, a także wyliczeń organu rentowego.

W ocenie Sądu treść dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Z dokumentów dotyczących zatrudnienia w (...) M. M. i (...) wynika, że w okresie pracy ubezpieczonego za granicą wykonywali oni pracę w kraju pracując na podobnym , a wręcz takim samym stanowisku jak odwołujący. Również J. F. w latach 1973 – 1976 wykonywał pracę w kraju na takim samym stanowisku co odwołujący i miał podobne składniki wynagrodzenia. Z tego powodu uzasadnione okazało się uwzględnienie udokumentowanych wynagrodzeń tych osób jako zarobki zastępcze dla odwołującego za okresy pracy za granicą.

Za wiarygodną Sąd uznał także opinię biegłego z dziedziny rachunkowości. Biegły obliczył bowiem wysokość wynagrodzenia odwołującego z okresu zatrudnienia w (...) i wykonywania tej pracy w kraju. Wydając opinię biegły uwzględnił stawkę osobistego zaszeregowania wnioskodawcy oraz czas pracy wynikający z zachowanej ewidencji czasu pracy pracownika, przy czym podkreślić należy, że biegły uwzględnił dodatkowe wynagrodzenie z tytułu pracy w nadgodzinach oraz w dni świąteczne. Wyliczone przez biegłego wynagrodzenie jest wyższe od wynagrodzenia wskazanego przez pracodawcę w RP-7 i jako korzystniejsze dla ubezpieczonego zostało uwzględnione.

Zgodnie z treścią **art. 111 ust. 1** ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2016.887- j.t.) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1)z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Odwołujący w przedmiotowej sprawie domagał się m.in. przeliczenia podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem w latach 1963 – 1964, 1971 – 1976 wynagrodzenia zastępczego. W tym bowiem czasie odwołujący wykonywał pracę za granicą.

W świetle przepisu § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 01.04.1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (Dz.U. 1989.11.63.j.t.), jeżeli w okresie, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru, pracownik był zatrudniony za granicą, do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się za okresy tego zatrudnienia:

1) kwoty, od których za te okresy opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne w kraju, albo

2) jeżeli okres zatrudnienia za granicą przypada przed dniem 1 stycznia 1991 r. - kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę.

Powołane rozporządzenie zostało wprawdzie wydane na podstawie delegacji zawartej w przepisach, które zostały uchylone, to jednak na mocy przepisu art. 194 obecnie obowiązującej ustawy nadal znajduje zastosowanie bowiem nie są sprzeczne z przepisami tej ustawy.

Z przepisów tych wynika jednoznacznie, że w przypadku pracownika, który był skierowany do pracy za granicą za okres pracy zagranicą przed dniem 01.01.1991 r. podstawę wymiaru emerytury stanowi tzw. „wynagrodzenie zastępcze”, o którym mowa w § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia, a więc wynagrodzenie innego pracownika zatrudnionego w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę.

Odwołujący posiada okresy pracy za granicą przypadające przed dniem 01.01.1991 r. W okresie od 02.05.1963 r. do 15.11.1964 r. oraz w okresie od 29.07.1971 r. do 09.01.1973 r. przed wyjazdem za granicę był zatrudniony w (...) na stanowisku ślusarza na odkrywce. Za powyższe okresy pracy za granicą powinny być więc przyjęte udokumentowane zarobki innych pracowników zatrudnionych w kraju w charakterze ślusarza na odkrywce. Za powyższe okresy zatrudnienia Sąd przyjął jako wynagrodzenia zastępcze udokumentowane wynagrodzenia M. M. (1) i S. D., którzy byli zatrudnieni w (...) na takim samym stanowisku co odwołujący przed wyjazdem za granicę. Natomiast w okresie od 18.01.1973 r. do 18.05.1976 r. C. K. był zatrudniony za granicą, a przed wyjazdem został zatrudniony na stanowisku montera w (...). W tej sytuacji uzasadnione było przyjęcie zarobków innego pracownika zatrudnionego w kraju w takim samym albo podobnym charakterze tj. J. F. (1), który także pracował na stanowisku montera, a ponadto miał podobne do odwołującego składniki wynagrodzenia.

Przy uwzględnieniu w powyższych okresach tzw. zarobków zastępczych oraz przy uwzględnieniu wynagrodzeń z okresu pracy w (...) wyliczonych w opinii biegłego możliwe okazało się przeliczenie świadczenia wnioskodawcy bowiem wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przyjęty z ustalonych przez Sąd wynagrodzeń i podstawy wymiaru składek z lat 1964, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1985, 1986, 1987 wyniesie 113,60 % i będzie wyższy od dotychczasowego.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w wyroku.

S SO Elżbieta Majewska